

Obavijest

GLOBSEC – "The role of the transatlantic partnership in the global security environment"

Bratislava, 27.–28. listopada 2005.

Pod motom "Budućnost nije europska, budućnost nije atlantska; ona je euroatlantska" održana je međunarodna konferencija GLOBSEC – "The role of the transatlantic partnership in the global security environment" u Bratislavi. Organizatori su bili Atlantska komisija Slovačke, slovački Euroatlantski centar i NATO Public Diplomacy Division. Konferencija je trajala dva dana i bila je koncipirana u dva radna oblika. Prvi dan raspravljalo se o budućnosti euroatlantske sigurnosti na temelju kratkih izlaganja napisanih u obliku odgovora na unaprijed postavljena pitanja od strane organizatora. "Kakva je budućnost transatlantskog partnerstva?", "Kakva je uloga transatlantskog partnerstva u globalnom sigurnosnom okruženju?", "Kako bi NATO i EU mogli odgovoriti na izazove novog sigurnosnog okruženja?", "Je li transatlantska zajednica još uvijek glavni oslonac globalnog sigurnosnog okruženja?"; samo su neka od općenitih pitanja na koja su se izlagači pokušali osvrnuti u svojim kratkim radovima i na koja su svi sudionici pokušali odgovoriti tijekom vremena predviđenog za raspravu. Neki od govornika bili su Troels Froling, glavni tajnik ATA-e, Magdalena Vašaryova, državna tajnica Ministarstva vanjskih poslova Slovačke, koja je ujedno bila i domaćin, jer se konferencija održavala u dvorani Ministarstva vanjskih poslova Slovačke; zatim Christoph Heusgen, predstavnik Vijeća Europske unije, Claus Wunderlich, stalni predstavnik Njemačke pri Sjevernoatlantskom Vijeću, Martin Erdman, pomoćnik glavnog tajnika NATO-a za politička pitanja, Nasra Hassan, direktorica informativnog centra UN-a u Beču, Guillaume Parmentier, direktor francuskog Centra za međunarodne odnose, Jeff Gedmin, direktor Instituta Aspen u Berlinu, Phillip Stack iz SHAPE-a i Martin Fedor, državni tajnik Ministarstva obrane Slovačke.

Drugi dan, nakon okruglog stola koji se bavio proširenjem NATO-a i njegovim strateškim partnerstvima održana je vrlo korisna radionica. Taj okrugli stol, služio je i kao uvod u radionicu. Igor Slobodnik, stalni predstavnik Slovačke u Sjevernoatlantskom Vijeću održao je predavanje na temu "Nove članice – naučene lekcije". Vladyslav Yasniuk, koordinator za NATO pri Ministarstvu vanjskih poslova Ukrajine govorio je o podijeljenoj javnosti u pogledu jačanja veza s NATO savezom. Također je spomenuo da se postoci *za – protiv – neodlučni* kreću u omjeru 30 – 30 – 30 i da u Ukrajini postoji ozbiljna politička volja za produbljivanjem partnerstva. Na njegovo se izlaganje nadovezao Yuriy Fedorov, predsjednik centra za mirovne i ratne studije u Moskvi neiscrpnom temom o odnosima Rusije i NATO saveza.

Naziv radionice bio je "NATO i javno mišljenje". Radionica je bila oformljena vrlo zanimljivo. U prvom panelu govorili su predstavnici NATO-a o javnom mišljenju o toj organizaciji u zemljama koje su već niz godina članice NATO saveza. Zaključak je potvrdio opće nagađanje da se javno mišljenje bolje prati i istražuje u zemljama kandidatima za članstvo, nego u samim članicama. U drugom panelu imali smo priliku usporediti individualne napretke i razlike svih kategorija zemalja partnera NATO-a. Tako su kratki prikaz javnog mišljenja u svojim zemljama prezentirali Petr Zlatohlavek, predstavnik nevladine udruge *Jagello 2000* iz Češke Republike, zemlje koja je u NATO ušla u prvom krugu proširenja "s one strane željezne zavjese". Prema tim informacijama javno je mišljenje o NATO-u u Češkoj vrlo visoko. Potpora je stabilna unazad pet godina i kreće se uglavnom preko 60 posto. Također, Češka je u NATO ušla bez velike kampanje, na osnovu NATO-vog dobrog imidža. Katarina Kovačova, stalni član slovačke delegacije pri NATO-u govorila je iz perspektive Slovačke, zemlje koja je ušla u drugom krugu proširenja, uvjetno rečeno, na istok. Naprotiv, za razliku od Češke, Slovačka je za ulazak u NATO imala jaku kampanju u svrhu poboljšanja javnog mišljenja. Kampanja se sastojala od koraka koje sadrži svaka kampanja – dijagnoze, planiranja, implementacije i evaluacije. Katarina Kovačova dala je i pet savjeta za uspješnu implementaciju koja se po njenom mišljenju najbolje provodi birokratskim putem. Prvo je bitna koordinacija svih ministarstava na dnevnoj bazi ne bi li se izbjeglo ponavljanje i uzaludno trošenje sredstava, a postigla sinergija. Drugo, neophodno je surađivanje s nevladinim udrugama svih tipova, a ne samo srodnih profila. Kao treće navela je da je potrebno proširiti krug ljudi do kojih informacije dopiru, da treba prodrijeti van akademske zajednice. Četvrto, poruka mora biti uravnotežena i istinita da bi bila prihvatljiva. Kao peti savjet navela je da uz ekstenzivan edukacijski program treba imati i jezgrovitu poruku za nezainteresirane pojedince, koji bi na taj način bili informirani. Kao primjer navela je *soundbite* koji je korišten za vrijeme slovačke kampanje za pristupanje NATO-u: "Svi za jednoga, jedan za sve". O situaciji u Hrvatskoj, zemlji članici *Membership Action Plana*, zadnje stepenice prije ulaska u NATO savez, govorio je Mladen Sirovica, član Atlantskog Vijeća Hrvatske. Uz velikodušnu pomoć Ministarstva vanjskih poslova, pogotovo Pjera Šimunovića, nacionalnog koordinatora za NATO, predstavili smo aktualnu situaciju u Hrvatskoj vezanu uz podršku NATO-u. Prema najnovijim podacima u Hrvatskoj ima oko trideset posto neodlučnih građana, o kojima ovise oscilacije u javnom mišljenju. Kao posljednja osoba drugog panela, obratio se Ilko Kucheriv, predstavnik nevladine udruge *Demokratske inicijative* iz Ukrajine, kao predstavnik zemlje koju za NATO veže posebno partnerstvo i za koju sve više raste interes u međunarodnim razmjerima, pogotovo unutar NATO organizacije.

Umjesto završne riječi panelu se pridružio Michal Havran, slobodni novinar, koji je svoje viđenje aktualne situacije prikazao iz kuta svakodnevnih opažanja i anegdota. Naime, on tvrdi da podjela na "novu" i "staru" Europu, koja se u zadnje vrijeme sve više poriče, možda i ne postoji u teoretskom obli-

ku, ali se primjećuje u svakodnevnim sitnicama. Uz par navedenih primjera došao je do zaključka da su nove članice NATO-a u svakom slučaju privržene Sjedinjenim Američkim Državama, nego stare članice, izuzev naravno Velike Britanije.

Konferencija je bila izuzetno poučna, pogotovo u drugom dijelu, jer se informacije koje su tamo prezentirane ne mogu nigdje pronaći u takvom obliku, a i svježiji primjeri drugih država i nevladinih organizacija svakako mogu koristiti u budućoj orijentaciji.

Marta Zorko